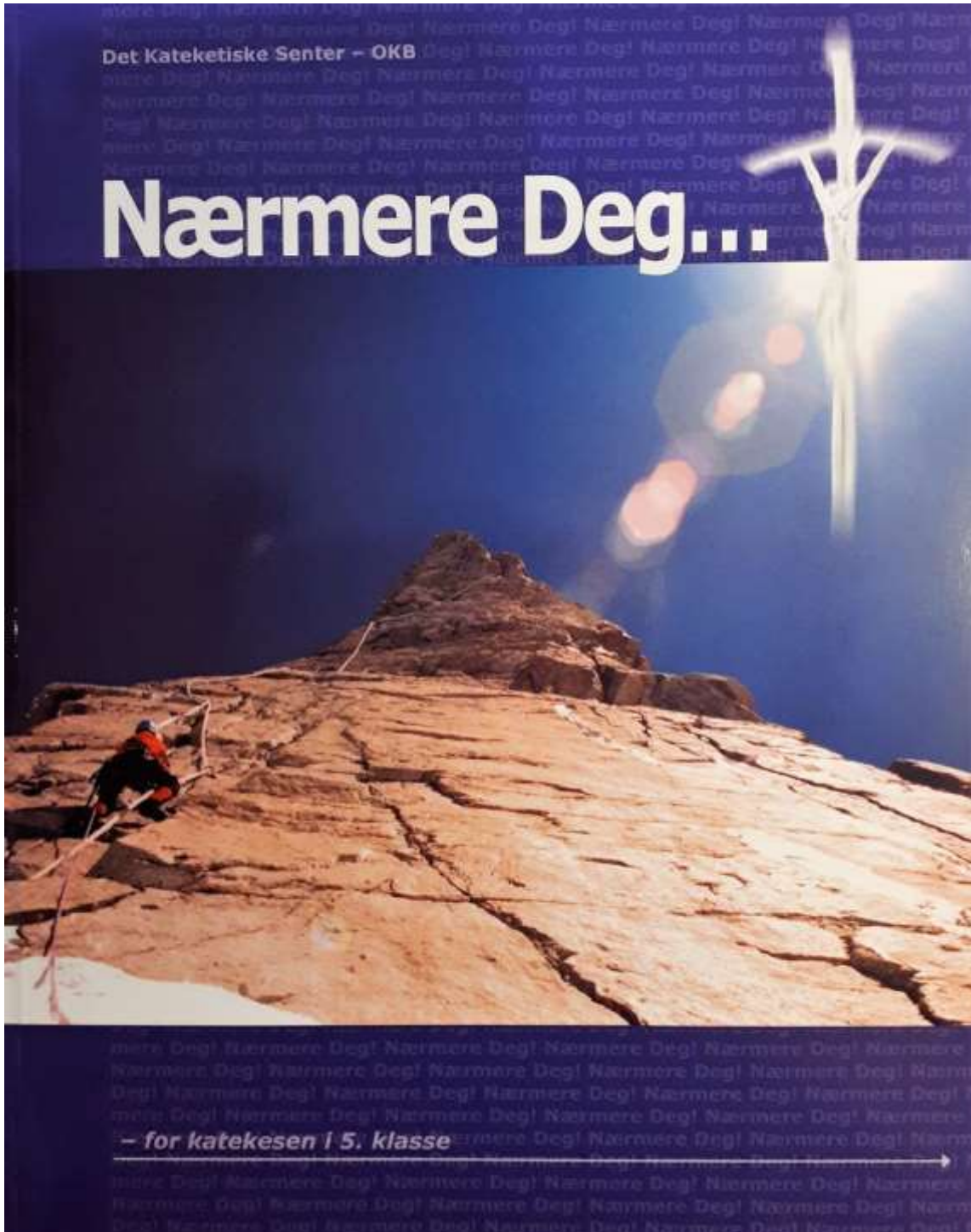


# Nærmere deg

- for katekesen i 5. klasse



- Lærerveiledning med oppgavefasit

## Til kateketer og foreldre

I fjor ble barna bedre kjent med Jesus og om hvordan hans tilstedeværelse på jorden fortsetter i Kirken. I år skal barna fordype seg i Guds betydning for deres liv og deres valg. Barna blir stadig konfrontert med inntrykk fra verden omkring dem og kommer stadig til å stå overfor nye valg.

Meningen med boken er at barna skal oppdage at Gud er vår veiviser, vårt kompass og at han elsker ethvert menneske. Gud vil det som er godt for oss. Vårt liv er en vei mot Gud, en helliggjørelsens vei. Det er ikke noe statisk (som å være frelst eller ikke). Vi kan lære, falle og stå opp igjen. Vi kan ha perioder der det er mer eller mindre vanskelig å tro, men vi kan vokse på det og stadig mer oppdage Guds plan for oss. Derfor er målet høyere enn det vi klarer akkurat her og nå. Det er katolsk måte å se livet på, og vår samvittigheten trenger å bli formet av dette. Helgenene er gode forbilder for oss på denne veien. Kirken hjelper oss til å holde tanken og samvittigheten knyttet til den sunne lære i møte med alt annet som omverdenen presenterer og som ofte, ved første øyekast, vil falle oss behageligst og enklest. Underveis i boken vil man møte flere slike typiske katolske anskuelser uten at dette blir nevnt spesielt.

Gud elsker oss personlig, men han elsker også hele menneskeheten. Fra begynnelsen av har menneskeheten gått en vei med Gud. I denne boken tar vi utgangspunkt i menneskehetens vei, i Guds folks vandring, som vi kan gjenkjenne oss i og lære av. På skolen får barna kanskje høre de samme bibelfortellingene (som er felles for alle kristne) uten at det knyttes til deres liv. I denne boken vil vi akkurat knytte disse fortellingene opp til barnas daglige liv og til Guds frelsesplan. Gud elsker oss og vi svarer på hans kjærlighet med vårt liv og med våre handlinger. Troen fører til gjerninger, ellers er den intet. Det at vi er katolikker er ikke bare en privat sak, det bør få positive ringvirkninger rundt oss og ut i samfunnet.

De sakramenter som særlig berøres i denne sammenhengen, er dåpen, skriftemålet (Botens sakrament) og nattverden.

OBS: Gudsbildet i Det gamle og i Det nye testamentet kan være nokså forskjelligartede. Gudsbildet har utviklet seg ved at Gud har åpenbart seg over tid og på den måten har menneskene klart å forstå ham i sin samtid. Det er bare i Det nye testamentet at Gud har åpenbart seg fullt ut.

### **Stoffet er bygget opp slik:**

De første fire kapitlene omhandler menneskenes urhistorie. Det blir særlig lagt vekt på Guds kjærlighet, menneskenes synd og de følger det fikk (skapelsen og syndefallet, Kain og Abel) og Guds pakt med Noah som vandret med Gud. De gir oss innsikt i vårt forhold til Gud og våre medmennesker og i vår frihet og vårt ansvar.

Det femte og sjette kapittel tar for seg De ti bud og Jesu bud. Budene lærer oss hvordan vi kan ha det godt med hverandre og med Gud. De er veiviserer på vår hellige reise. Ved å leve etter dem, blir vi nye mennesker.

I det syvende og åttende kapittel pekes det mot vårt mål: Guds rike og vårt kall til hellighet.

Den niende og avsluttende kapittel vil gi innsikt i hva man kan gjøre når man har kommet på avveier eller når målet ennå er langt borte. Når vi innser våre feiltrinn og angrer dem, kan vi begynne om igjen og finne veien tilbake. Gud vil alltid gi oss en ny sjanse. Til det har vår Kirke to sakramenter – skriftemålet og eukaristien – for ny start og for mat underveis.

Det siste kapitlet, om botens sakrament, vil være en slags oppsummering av hele året.

Kapittel 1, 4, 8 er kortere enn de andre og kapittel 6,7 og 9 er lengere enn de andre. Vær obs på at det særlig rundt jul og påske skjer mange ting i menighet som kan kreve tid fra katekese-undervisningen.

## Lærerveiledning

### For alle undervisningstimer:

- Boken er en arbeidsbok, i den kan barna skrive, tegne (ikke alle barn liker det), osv.
- Til leksjonene hører det med lesning av bibeltekster. Av plasshensyn siteres det i boken enkelte forkortede bibeltekster. Andre tekster blir det bare henvisning til. Derfor bør barna ha en bibel, alternativt kan læreren lese høyt, evt. kopiere teksten eller fremvise den på overhead o.a.
- Stoffet knyttes til det daglige liv. Kom gjerne med egne innspill.
- Det finnes forslag til sanger (fra *Lov Herren*, St. Olav Forlag, Oslo 2000) og bønner. Det kan være en fin oppgave å lære å be disse bønnene hjemme.
- Oppgavene og spørsmålene er ment som en del av undervisningen slik at det blir vekslning i undervisningen. De er ikke først og fremst ment som hjemmelekser. Om de gis som hjemmearbeid, vil det være behov for hjelp og veiledning fra foreldrene, blant annet fordi noen av spørsmålene oppfordrer til samtale. Fasit til noen av spørsmålene finnes i lærerveiledningen.
- Lekser kan være noen bønn som de bør kunne utenat.
- *Veiviseren* er oppsummeringer av det man har lært i de enkelte kapitler. Den kan også brukes til repetisjon før man går i gang med ny undervisning.
- I veiledningen finnes det ideer til aktiviteter til hvert kapittel.

## Kap. 1:

Boken starter med å presentere en fjelltur som et bilde av livet. Det er både et bibelsk og katolsk metafor å se på livet vårt som en reise eller en vei eller sti man må gå. På denne reisen møter man utfordringer, gledesfylle og vanskelige situasjoner, lyse og mørke perioder, osv. Siden mange barn nylig har kommet hjem fra ferie, er det lett å knytte det til deres sommer-opplevelser. La barna fortelle om sine ferieturer og hva de måtte å ha med seg. Bruk god tid på dette fordi det er første gang de møtes igjen. Fortell gjerne om dine egne opplevelser også. Det er viktig for å skape fortrolige bånd.

Utgangspunktet for våre turer er at vi vil nå en topp eller et sted fordi det er godt og vakkert å være der. Paradiset, det intime livet med Gud, ligger som en lengsel i menneskenes sjel fra begynnelsen av og vi vil streve etter å nå det. Derfor starter boken med skapelsesfortellingen som er en del av menneskenes urhistorie. Les gjerne fortellingen høyt, evt. fra en barnebibel.

Oppgavene om navn og om å skrive noe om seg selv, har også som hensikt at barna blir litt bedre kjent med hverandre og senere kan huske hverandre. Som oss voksne, åpner også barn seg lettere om de er trygge på hverandre. Det er viktig å legge vekt på at alle mennesker er skapt i Guds bilde og har slik har en uerstattelig verdi.

### Fasit til spørsmålene:

- Side 5. F.eks. mobiltelefon, gode sko, tau, lommekniv, kompass, kikkert
- Side 6. Tenk som lærer på egne opplevelser som barna kan gjenkjenne
- Side 8. Det er 10 feil

### Forslag til aktiviteter:

- I forbindelse med presentasjonen av skapelsesberetningen, kan man illustrere fortellingen underveis ved å tegne, bruke lysbilder eller lage en slags modell (brunt og blått stoff/papir, planter, div. dyrefigurer, to mennesker).

- Det å lime inn et bilde av seg selv i boken, kan være til hjelp for å se seg selv som en del av skapelsen som noe som har med en selv å gjøre. Dette kan gjøres hjemme dersom de ikke ble varslet om å ta med et bilde på forhånd. Alternativt kan man lage et bilde i undervisningstimen.
- Be sammen evt. mens det tennes lys. De som ikke kan Fader vår utenatt, kan lære bønnen hjemme.

## Kap. 2:

I dette kapittelet blir det lagt vekt på sammenheng mellom menneskenes frihet og deres ansvar som er gitt oss av Gud. Misbruk av friheten får negative konsekvenser. Det ødelegger forhold mellom mennesker, forholdet til Gud og til hans skaperverk. Synd gjør menneskene ufrie. Dette problemet eksisterte fra begynnelsen av, det kan vi lese om i syndefalls-beretningen som her er hovedemne.

Kapittelet begynner med barnas egen situasjon, slik at de ikke oppfatter syndefalls-beretningen som noe fjernt fra dem, men noe som de kan gjenkjenne seg i. Jo eldre man blir, desto mer frihet kan man ha fordi man også kan bære mer ansvar. Misbruk av friheten gjør at alt blir mye mer vanskelig og strevsomt både for oss selv og for vår omgivelse, vi må ha grenser mot misbruket. Det kan vi også se i beretningen om Adam og Eva.

Det er viktig å legge vekt på at Gud ikke forlater oss. Selv om vi svikter ham, fortsetter han å ha omsorg for oss. Gud vil det gode for oss. Hjelp barna til å gjenkjenne Guds stemme inni seg og skille den fra andre stemmer. (Dette vil vi komme tilbake til i senere kapitler)

### Fasit til spørsmålene:

- Side 13. Noe andre bestemmer for deg (som barn), eksempler: Hvor du bor; at du ikke får lov til å kjøre bil, at du ikke kan se på alle mulige filmer.
- Side 14. Misbruk av frihet, eksempler: kaste søppel på gaten, mobbe klassekamerater, fortelle hemmeligheter en venn har betrodd til deg.
- Side 15.
  1. Han skulle dyrke og passe hagen, og han kunne spise av alle trærne.
  2. Han fikk ikke spise av treet som gir kunnskap om godt og ondt.
  3. Mannen skal forlate sin far og sin mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett.
  4. Det kunne gi forstand.
  5. For eksempel å overvurdere seg selv, å tro at man kan/vet bedre enn de andre, å heve seg over de andre.
  6. De trodde at de visste bedre enn Gud hva som var godt for dem.
  7. De skammet seg overfor hverandre, de ble utrygge på hverandre.
  8. De skammet seg for Gud. De hadde gjort noe galt mot Gud.
  9. Synder ødelegger vår forhold til andre mennesker og til Gud.
  10. Gud lagde klær til dem.
  11. Gud sendte dem ut av hagen slik at de ikke lenger skulle spise av livets tre.
- Side 19.
  1. Hvordan man kan påvirke andre mennesker? La dem fortelle, men ha i hodet noe du selv har opplevd i barndommen Det inviterer barna til å fortelle selv.
  2. Snakk med barna om forskjellen på tanker/fristelser og handlinger. Det viktig å lære å takle fristelser.

### Forslag til aktiviteter:

- Les syndefallsberetningen høyt og vis evt. lysbildeserien som er til utlån fra Det kateketiske senter.
- Ta med noen aviser, og la barna klippe ut ting som har å gjøre med menneskers feiltrinn. La dem finne ut om det blir skrevet om noe positivt. La dem forstå at det hver dag, i hvert hjem og på hvert sted skjer positive ting som man ikke leser om.

### Kap. 3

Belys Kain og Abel-historien ved hjelp av barnas forhold til egne søsken. Legg særlig vekt på *å være herre over ditt sinne*. (1. Mos. 4,7) Tenk sammen med barna hvordan man kan takle sitt sinne og hvilke følger det kan få om man bare lar seg lede av det negative i seg. Det er viktig å forstå at å overvinne det negative i seg er en stor seier, man blir sterk av det. Dydene dannes gjennom overvinnelse av lastene. Det er godt å kunne sette ord på sine følelser, både negative og positive, da blir det lettere å gjenkjenne dem og å takle dem. Bruk derfor tid til å snakke om dyder og laster. Se Den katolske kirkes katekisme, register: dyder, laster.

#### Fasit til spørsmålene:

- Side 24.
  1. misunnelse, sjalusi, sint på Gud.
  2. Han hadde ikke godt i sinne. Han grublet i seg selv. Han ville ikke rette seg mot Gud.
  3. Samtaleemne. Kom evt. med konkrete eksempler.
- Side 26. Til samtale: for eksempel å forsøke å overvinne fristelsen/vreden før vi gjør noe galt. Å tenke over hva du gjør.
- Side 26. Motsatte ord: ydmykhet/beskjedenhet, iver, mildhet/sindig, gavemildhet, kjærlighet.

#### Forslag til aktiviteter:

- La barna skrive eller fortelle hvordan fortellingene om Harald og Kari kan fortsette både i negativ og positiv retning.
- Når vi gir noe til Gud er han ikke forpliktet til å vise oss takknemlighet med det samme, og han er heller ikke forpliktet til å behandle alle likt. Gud er glad i oss uansett og vi behøver ikke å tvile på hans kjærlighet for oss.
- Lek: Skriv ned på lapper dyder og laster som står i motsetning til hverandre og andre positive og negative par, som krig og fred. La barna, evt. to og to, legge/lime lappene på en grønn (+) eller rød (-) sirkel. Heng dem opp på veggen. La dem finne ut hva som er det motsatte av hva og skriv et likhets tegn foran dem. Se hvilken gruppe som er fortest ferdig med riktige svar.
- Hvis barna ikke liker å tegne, kan de også skrive ned det som de syntes var viktig i undervisningen.

## Kap. 4

I dette kapittelet vil vi legge vekt på hvor viktig det er å lytte til Gud, både for oss selv og for andre. P. Damian\* og Noah presenteres som to mennesker som våget å gjøre det Gud lot dem forstå de skulle gjøre, selvom det gav dem en uviss fremtid. Gjennom disse menneskene kunne det onde beseires og det gode vokse frem. Både p. Damian og Noah viser at det å følge Gud, krever mot, utholdenhet og tillit til ham. Det kan få betydning for mange mennesker.

Barn (og voksne) kan stille spørsmål ved Guds kjærlighet når han ødelegger alt liv på jorden. Til de voksne kan man forklare at gudsbildet i Det gamle testamente er under utvikling, men slikt kan vi

ikke si til barn. Det kan henvises til at livet hører Gud til, og det har falt i det ondes makt. Det er det onde som må beseires. Gud trenger mennesker til det.

Gud viser samtidig at han vil ta vare på alt, hver eneste dyreart. Gud slutter til sist en pakt med menneskene.

Kapittelet er nokså kort. Man kan gå videre til neste kapittel, men det er mye i dette kapittelet som kan utdypes etter behov.

For eksempel: Syndfloden peker mot *dåpen* der vannet visker bort våre synder.

Syndflodsberetningen omhandler en *ventetid*. Man venter for å forberede seg på det rette øyeblikk. Det finnes mange vente og forberedelsestider i bibelen, kirkeliturgi og -år, o.a.: Påskevaken, julaften, adventstiden.

Beretningen avslutter med at Gud lager en *pakt*, et forbund med mennesket. Gud holder sine pakter, det er menneskene som svikter Gud.

\* Man kan finne mer om p. Damian og om picpusfedrene på [www.sccc.org](http://www.sccc.org) og [www.katolsk.no/biografi/pdamian.htm](http://www.katolsk.no/biografi/pdamian.htm)

### Fasit til spørsmålene:

- Side 32. Noah fikk en merkelig beskjed, men han lyttet til Gud og gjorde akkurat det som Gud sa ham.
- Spørsmål side 35.
  1. Noah var en rettferdig og hederlig man, som vandret med Gud.
  2. Gud sa hva Noah måtte gjøre. Noah lyttet til Gud og gjorde akkurat som Gud sa.
  3. Uttrykket *vandre med Gud* er et samtaleemne. Det er å leve med Gud, lytte til ham, følge hans råd, ha ham med i dine valg, osv.
  4. vann, regn, floden
  5. dåpen
- Side 36. horisontal: Abel, due, pakten; vertikal: bue

### Forslag til aktiviteter:

- Lese og fortelle litt mer om p. Damian. (se på [www.katolsk.no](http://www.katolsk.no))
- På Det kateketiske senter finnes det kopierbare modeller for å lage Noahs ark. Det kan man gjøre istedenfor å tegne. Ikke alle liker å tegne, fordi de tror de ikke kan det. Ellers kan man la dem fargelegge Noahs ark. (modell på Det kateketiske senter)
- Lag et lite alter. Gir barna et ark (evt. klippet i form av et dyr). La dem skrive hva de vil takke Gud for, og la dem legge arket på det lille alteret og tenne et lys. (eller på alteret i kirken)
- Om man har plass nok, kan man gjøre en To og to lek som krever samarbeid: Ta noen striper stoff. Sett barna to og to på to rader. Knytt et barns ben til et annet barns ben. La barna gå/løpe en bestemt vei frem og tilbake (stafett).

## Kap. 5

I dette kapittelet ønsker vi å bevisstgjøre barna om at De ti bud er hjelpemidler (veimerker) på vår vei mot Gud. Disse budene har Gud gitt oss fordi de er gode for oss mennesker, ikke for å plage oss. Det er viktig at barna oppdager de positive utfordringene som ligger i De ti bud og at De ti bud står skrevet i våre hjerter. Les litt i katekismen (kapittelet om de ti bud) for å være forberedt på spørsmål fra barna. Bring budene så nær deres liv som mulig. De har for eksempel antagelig ikke drept noen, men kanskje bevisst såret eller skadet noen. Lær dem forskjellen på å gjøre noe med vilje og ved et uhell, og om ansvaret vi har for at samvittigheten ikke blir avstumpet (som en avslepen, ubrukelig

terning), og om å la samvittigheten bli veiledet (særlig av Kirken). Det kan nevnes at det finnes større og mindre synder, men at de mindre kan føre til større om de man godtar dem.

#### Fasit til spørsmålene:

- Side 40. Helgenene er de største eksemplene: Moder Teresa, Frans av Assisi, Maria, men også mennesker barna beundrer/er glade i på grunn av deres kjærlighet.
- Side 41. At budene ble gitt på et fjell peker mot at de er gitt oss for at vi skal nå toppen (symb.), at Gud er på toppen (symb.)
- Side 42.
  1. Korresponderer med resp. bud: 7, 6, 3, 4, 1, 10, 2, 9, 5, 8.
  2. Kaos, urett og det onde råder fritt
  3. = samtale emne. Ta evt. et eksempel om når noen vitner falsk eller stjeler som utgangspunkt
  4. Gjemte synder og det som har med synder å gjøre: slåss, banne, vold, stjele, misunne, drepe, lyve, mobbe, bedra, gjerrighet, sladre, lure, krenke, satanisme, begjære, hore, jukse, utpresse.
- Side 47. Nei. Gud veileder oss, hjelper oss, sier ifra.

#### Forslag til aktiviteter:

- Les 5. Mos.5,6-21 (gjerne fra en barnebibel)
- Lære de ti bud med en lek: Alle leser budene godt. Tre barn setter seg fremst i rommet med ansiktene mot de andre i klassen. Bak de tre barna står det én som rekker opp plakater med tall fra 1 til 10, de tre skal ikke se tallene, men de andre skal se dem. Når et tall løftes opp og vises på plakaten skal gruppen forsøke, uten å bruke munnen eller talltegn med fingrene, å vise hvilket bud det dreier seg om. De tre som sitter foran skal se på og gjette hvilket bud det er. Dette kan gjentas flere ganger. Er gruppen stor, kan man dele den i to og bytte på å gjette, og se hvilken gruppe som klarer det best.
- Tegne Moses. De som ikke vil/kan tegne, kan evt. fargelegge et bilde med Moses eller skrive om Moses.
- Å understreke ord i teksten fra Hosea som sier at Gud veileder med én farge (kalte, ropte, lærte å gå, drog) og elsker sitt folk som sitt barn med en annen farge (fikk ham kjær, min sønn, tok på armene, leget, milde bånd, kjærlighets tømmer, stelte, bøyde meg ned, gav dem mat).
- Å understreke de ord i teksten fra Esekiel som sier at Gud leter etter oss og elsker oss. (lette etter, lete etter, ha tilsyn, gjete, tar seg av, ta meg av, berge dem, la dem få roe seg, lete etter, føre tilbake, forbinde, styrke, vokte, gjete på rett vis)
- Å lage en bønn med egne ord basert på Sal.25,4-10.

## Kap. 6

Dette er et litt lengre kapittel der vi tar opp Jesu kjærlighetsbud. I den første delen tar vi opp den kjærlighet Jesus har for oss og i den andre delen hva kristen kjærlighet er.

Det begynner med at barna blir presentert for en uvanlig venn, en som tar på seg andres skyld. Det virker uvirkelig. Men så kommer Jesus inn i bildet: Han er faktisk en slik venn. Han tar på seg vår skyld. På den måten overvinner han det onde, og gjør det mulig for oss å gjøre det samme.

I og gjennom ham kan vi bli nye mennesker. Dette er begreper som Paulus bruker. Det er godt å bli mer fortrolig med disse ordene. Å leve det *gamle* eller det *nye* menneske er ikke et *status quo*. Det er noe som hele tiden kan forandres avhengig av om vi er i Gud, i Kristus eller ikke.

Gjennom historien med Frank og mobbingen, vil barna bli bevisstgjort at de kommer til å stå over for valg, og at det kan koste noe. Snakk med barna om de kjenner igjen slike situasjoner. Legg vekt på at Jesus kan hjelpe med å treffe vanskelige valg. Han gir oss nye muligheter, og man behøver ikke å bli sittende fast i det man ikke klarte. Han tar skylden på seg. Samtidig gir han sine bud (Joh.15,12) for å vise hvordan man skal gå videre. Hans kjærlighetsbud er ikke bare veien videre for hver og en av oss, men også veien for samfunnet.

Siden ordet *kjærlighet* er så misbrukt, utdypes noen kjennetegn på kristne kjærlighet. Uttrykket *å gjøre seg til ett med* kan være ukjent. Det er å leve seg inn i en annens situasjon. Slik som Paulus sier: *For de svake er jeg blitt svak, for å vinne de svake. For alle er jeg blitt alt.* (1Kor 9,22) Det er godt å kunne gi noen eksempler på kristen kjærlighet. Bruk gjerne eksempler fra egen erfaring. Det er viktig at det kommer frem at kristen kjærlighet er mer enn å være snill, det kan innebære valg, å være handlekraftig, å overgå seg selv. Kapitlet avslutter med Antonius av Padovas liv. Han var et eksempel på kristen kjærlighet uten at han lot seg påvirke av hva andre syntes om ham.

#### Fasit til spørsmålene:

- Side 53.
  1. jenta lever det *gamle* mennesket og gutten lever det *nye* mennesket
  2. det *nye* mennesket kan være generøst, hjertelig, gjestfritt, trofast, vist, beskjedent, hjelpsomt ... (tenk på dydene og på de Hellige Ånds gaver, se i KKK 1808-1845), det *gamle* mennesket kan være gjerrig, hjerteløst, utestengende, likegyldig, uærlig ... (tenk på lastene)
- Side 54.
  1. Nei, han må våge å stå imot presset fra vennene sine og ikke gå med på mobbingen, det er ikke lett.
  2. Det er samtale emne.
- Side 55.
  1. JOH 14,27 Fred etterlater jeg dere, min fred gir jeg dere
  2. JOH 3,17 Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden
  3. JOH 3,16 For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn
  4. JOH 2,5 Det han sier dere, skal dere gjøre
- Side 59.
  1. Jon glemte at han skulle gjøre seg til ett med sin far. Dvs. å sette seg inn i farens situasjon der og da. Faren sov og ville helst ikke bli vekket.
  2. Ingrid har ikke tenkt på at hun kunne ta det første skrittet mot den andre.
- Side 59. Til samtale, men for eksempel: Å besøke noen som er syk; tilgi noen som har gjort deg vondt ...

#### Forslag til aktiviteter:

Siden dette er et nokså langt kapittel, blir det kanskje liten tid til overs for ekstra aktiviteter.

Barna kan lage en *kjærlighetsterning* som de kan ta med seg hjem og bruke hver dag hjemme. (Se vedlegg) Den må lages av litt tykkere papir eller tynn kartong.

## Kap.7:

Også dette kapitlet er litt lengre. Hva Guds rike er, er ikke så lett å få tak i. Som en hjelp til å forstå dette, blir det forklart hva et vanlig rike er, deretter presenteres et ondt og usynlig rike: *Mafiaens rike*. (Alternativt kan man bruke en terrorgruppe som eksempel). Et slikt rike er synlig og usynlig på



samme tid. Slike grupper (riker) utløser negative krefter. Fra dette er det lettere å snakke om at det finnes et usynlig rike som frembringer det gode og som bygger på Gud. Det er Guds rike, i Matteusevangeliet kalt Himmelriket. I Guds rike gjelder helt andre lover, motsatte lover, slik det kommer frem i saligprisningene (Matt. 5,3-12). Barna bør hjelpes til å gjenkjenne dette riket i sin hverdag. For å bli bedre kjent med Guds rike, ser vi på hva Jesus sier om det. Loven i Guds rike oppfordrer til det gode og er bygget på kjærlighet. I Guds rike henger derfor loven og kjærligheten fullstendig sammen.

#### **Fasit til spørsmålene:**

- Side 66. Man kan kanskje forestille seg Mafiaen som et edderkoppnett som fanger fluer til edderkoppen.
- Side 67.
  1. til å samtale om det.
  2. Mennesker som kommer mest frem i aviser er: politikere, kjendiser, kunstnere, mordere, sangere, høytstående personer
  3. Trøstes, arve jorden, himmelriket, barmhjertighet, Guds barn, se Gud. Vertikalt ord: salige
- Side 69. til å samtale om det
- Side 71. Jesus sa til fariseerne at Guds rike er ikke som et vanlig rike, men et usynlig rike.
- Side 71. Noen helgener eller noen som er gått i kloster, har gjort som mannen som solgte alt han eide fordi han hadde funnet en skatt.
- Side 75. 2 historier med tre bilder (1 bilde ekstra for å gjøre det med vanskelig.)
  - historie om Per knyttes til bildet av planter som blir trampet på
  - historie om Jannike knyttes til bildet av planter som blir kvelt av tornetornebusker
- Side 76. Paulus og budene: Budene har sin opprinnelse i kjærligheten. Derfor er kjærlighetens følge at man holder budene. Budene dreper ikke kjærligheten, men skal styrke den. Kjærligheten er mer enn følelser, den kan til og med bety å si nei når et ja vil bety å bryte budene.

#### **Forslag til aktiviteter:**

- Tegn eller lag en collage av lignelsen om sennepsfrøet som blir til et stort tre. Til collagen må læreren på forhånd samle noen ukeblader og hage- eller naturblader som barna kan klippe fra og klistre inn i boken eller på et eget ark man henger opp etterpå.
- Plant noen karsefrø på bomull eller i eggkartonger fylt med jord som barna kan ta med hjem. Senere, når frøene har spiret og grodd litt, kan de ta dem med til katekesen og vise dem frem. Hva kan ha hendt dersom det ikke har vokst noe? Kan man ha glemt å vanne? Kan det hele ha falt i gulvet?

## **Kap.8:**

Dette kapittelet tar opp menneskets personlige kall til hellighet. Først lar vi barna forstå hva det betyr å bli kalt ved navn. Det er en invitasjon til å bryte opp fra det man er opptatt med for øyeblikket. Deretter blir barna kjent med profeten Jesaja, som Gud kalte ved navn. Han er seg bevisst at han er dypt elsket av Gud. På samme måte kjenner Gud oss og vil noe med oss.

Disse tankene kan man godt dvele litt ved siden det er så grunnleggende viktig å tro på Guds personlige kjærlighet til oss.

På samme måte som Jesaja, skal barna oppdage hva de konkret skal gjøre i livet sitt, men det viktigste er å forstå at alle først og fremst er kalt til hellighet. Det vil si å leve nærmere Gud. Barn kan ha et galt bilde av hellige mennesker. De er ikke fromme perfekte mennesker, men mennesker som oss med sine svakheter, feil og begrensninger. Det som gjør dem hellige er at de ikke stoppet opp ved seg selv på grunn av sine egne begrensninger, men våget å kaste seg ut i Kristus, om og om igjen. Paulus blir presentert som et eksempel på noen som blir kalt av Gud og som åpnet seg for noe helt nytt som krevde en grunnleggende omvendelse. Han stoler fullt ut på Gud, og blir til slutt en stor forkynner og en helgen.

#### **Fasit til spørsmålene:**

- Side 81. Hvis noen aldri kalte på deg, hadde du kanskje følt deg overflødig, uinteressant, som en som ingen kjente til.
- Side 84. Spørsmålene er ment for samtale. Finn på forhånd ut hvilke helgener navnene til elevene i din gruppe kommer fra, og lære litt om disse.
- Side 87.
  1. Setningen: "Saul, Saul, hvorfor forfølger du meg?"
  2. Jesus identifiserer seg med de kristne.
  3. I synagogen forkynte han straks at Jesus er Messias.

#### **Forslag til aktiviteter:**

- Man kan la noen komme og snakke om sin kall: Det mest nærliggende er en prest eller en nonne, men man kan også invitere noen som gjør noe annet ut fra et spesielt kall.
- Det finnes en fin lysbildeserie om Paulus til utlån fra Det kateketiske senter.
- *Lytte leken*, kan lekes ute og inne (men det trengs *nok* plass og muligheter for å lage bråk): Lag en rute med en start og et mål. På veien settes det opp forskjellige hindre som må gås over eller krypes under. Bruk gjerne bord og stoler til dette. La ett barn få bind for øynene, og velg et annet til å forklare veien for det blindede barnet (uten å røre det). Så skal barnet gå veien mens han/hun blir fortalt ruten underveis av den som går ved siden av. Alle de andre lager støyende lyder som skal gjøre det vanskelig å høre veiledningen. Husk å forandre ruten dersom flere skal prøve.
- La barna tenke over hva de selv kunne gjøre for å forbedre noe rundt seg. La dem så skrive det opp på en gul stripe. La noen klippe ut en sol og henge den på veggen. Lim så på de forskjellige gule stripene som stråler rundt solen. Gud er som solen og vi kan være som en av strålene.

## **Kap.9:**

Dette kapittelet tar utgangspunkt i forestillingen om at vi er på en vei mot Gud der det også er mulig å komme på avveier. Det er viktig å hjelpe barn av og til å stoppe opp og se på hvordan man lever og om det er i tråd med Guds veier. Dette kalles en samvittighetsransakelse. Barna skal hjelpes til å forstå hva det er å innrømme sine feiltrinn og å være barmhjertige i møte med andres feiltrinn. Det er det motsatte av det de fleste gjør, slik har det vært siden Adam og Eva.

Det er viktig at elevene skjønner at Jesus er helt annerledes og viser oss en helt annen vei: Kjærlighetens vei.

Istedenfor å skylde på andre, tar han skylden på seg selv.

Isteden for å avskrive noen, gir han menneskene alltid muligheten til å begynne på ny.

Når vi innser våre synder, angre og ber om forlatelsen, tilgir Gud syndene våre.

Dette kapitlet blir samtidig en slags oppsummering av undervisningen gjennom dette året, som skal være en hjelp til samvittighedsdannelsen. Derfor er det naturlig å knytte oppgavene i kapitlet opp mot *Botens sakrament*, skriftemålet, og la de peke mot den barmhjertigheten Gud viser oss og som vi skal vise andre.

St. Martin de Porres er et eksempel på kjærlighet, ydmykhet og barmhjertighet.

Eukaristiens sakrament gir oss styrke til alltid å gå videre. St. Pancratius er førstekomunikantenes skytshelgen. Han viste en åndelig styrke, som bare kan komme fra Gud.

Eukaristiens sakrament ble dyptgående behandlet i 3. trinn, men dersom det er tid for det, kan de to nevnte sakramenter utdypes her. Det kan samtidig være anledningen for å forberede seg på å skrifte.

### Fasit til spørsmålene:

- Side 92. For tegningen eller beskrivelsen: Tenk på noe som har med en synd/last å gjøre.
- Side 93.
  1. Det er lettest å være sammen med mennesker som innrømmer sine feil, fordi de er ærlige, de kan være ydmyke, kontakten er ekte, trygg, det er mindre stolthet involvert. Samtidig bortforklarer man lett sine egne feil fordi man skammer seg.
  2. Ord som mangler i Den gyldne regel er: andre, dere, dem, loven, profetene.
- Side 93. Det kan være ulikt hva man kan bli skuffet over, barna kan tenke over skuffelser de selv har opplevd.
- Side 94. Da Moses var på fjellet, lagde de en gud i form av en gullkalv (2.Mos.32, 1-8 og 34, 8-10)
- Side 94. Sakkeus (Luk.19, 1-10), kvinnen som ble grepet i ekteskapsbrudd (Joh.8,2-11)
- Side 95. Synd gjør oss ufrie fordi vi fanges i våre negative følelser og lar dem styre oss
- Side 96.
  1. Skriftemål.
  2. Man gjør en samvittighetsransakelse og innser at man har syndet, man angrer, bekjenner sine synder til Jesus i presten, man får tilgivelse fra Jesus i presten, man utfører boten presten gir.
  3. c, d + e
  4. C D B E A
  5. forlat oss vår skyld som vi óg forlater våre skyldnere
  6. Tilgivelsen vi mottar i forbindelse med skriftemålet gjelder synder vi har gjort. Selv om vi bestemmer oss for ikke å synde igjen, gjør vi det allikevel. I løpet av ett år har vi begått flere små og store synder. Det er godt å bli frigjort fra disse og begynne på nytt. Mange helgener skriftet ofte fordi de var bevisst sine synder og ville ofte begynne på nytt. Det hjalp dem å bli helgener.

### Forslag til aktiviteter:

- ALLE FÅR ETT PAPIRARK OG ET (TE-)LYS.  
TENN LYSENE OG SETT PÅ ROLIG MUSIKK.  
Læreren sier: Skriv ned noe som er ondt å gjøre. Gi arket til personen som sitter til venstre. (dersom noen ikke har noen til venstre, ta evt. papiret selv). Les hva som står skrevet og tenk deg hvordan det skulle være om du gjorde noe sånt. Tenk hvordan du skulle føle deg. TENKEPAUSE. SLÅ AV MUSIKKEN.  
Spør: Kan du fortelle hvordan det var?  
Se på lyset foran dere. Gud har tent et kjærlighetens lys i oss. Når vi la det brenne i oss, blir det aldri mørkt i vårt hjerte.

#### BE EN BØNN TIL AVSLUTNING

- Denne undervisningen kan brukes til forberedelsen for skriftemålet. Lag eventuelt et skriftespeil sammen.
- Utdyp eukaristien om man føler at barna vet for lite. Bruk gjerne *nattverdsplakaten* som finnes på Det kateketiske senter
- Fortell mer om en av helgene som er nevnt.
- La barna spille St. Pancratius

Lykke til,

Marieke van den Berg  
Det kateketiske senter